

Nr 179

Av herr Isacson m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till produktionsfrämjande åtgärder i Norrland m. m.

(Lika lydande med motion nr 210 i Andra kammaren)

I årets statsverksproposition, IX ht, punkten 19, Bidrag till produktionsfrämjande åtgärder i Norrland m. m., lämnas en redogörelse över den hitillsvarande verksamheten av vilken det framgår att kostnaderna, i förhållande till omfattningen av åtgärderna, varit betydande. Av speciellt intresse är redovisningen över lämnade statsbidrag intill den 1 oktober 1962. Till den inre rationaliseringen och driftrationaliseringen har sålunda utbetalats ca 1,6 milj. kronor, varav merparten till förbättring av ekonomibyggnader. Men bidrag har även, om än i mindre omfattning, utgått till nyodling och stenröjning, vilka åtgärder bör ske i mycket begränsad omfattning.

Hela frågan om utformningen av de produktionsfrämjande åtgärderna i Norrland synes också böra bli föremål för överväganden. Vi är väl medvetna om att det för de områden — byar och gårdar — som kommer i fråga för koncentrerade rationaliseringsinsatser är av värde att så mycket som möjligt av olika resurser satsas för att skapa "bärkraftiga" jordbruksenheter. Att de koncentrerade insatserna också skapar orättvisor och irritation torde emellertid vara odiskutabelt.

Departementschefen anför, "att verksamheten med koncentrerade rationaliseringsinsatser i de fyra nordligaste länen redan ger resultat av betydande värde för det norrländska jordbruket". Någon som helst redogörelse lämnas emellertid inte i statsverkspropositionen som bestyrker detta. Efter genomläsandet av redogörelsen och förslagen i denna punkt måste den frågan ställas: *Vad är målsättningen för dessa punktrationaliseringar?*

Med betydande bidrag torde stora förändringar kunna göras inom den norrländska jordbruksproduktionen. Men syftet måste hela tiden vara att bygga upp en sådan produktion som på längre sikt kan förränta nedlagt kapital, såvida inte avsikten är att fortlöpande från statsmakternas sida satsa likvärdiga bidrag på hela det norrländska jordbruk som på liknande villkor kan väntas bestå. Detta skulle emellertid leda till orimliga konsekvenser ur anslagssynpunkt. Enligt vårt förmenande har dessa punktrationaliseringar ett värde först om de åtgärder som vidtages sker efter helt

driftsekonomiska synpunkter, där den fortlöpande bokföringen och driftsanalysen kan ge svar på frågan om de vidtagna åtgärderna ur den enskilde jordbrukarens synpunkt är ekonomiskt försvarbara och möjliga att förränta då de skall appliceras på normala förhållanden med den bidragsgivning och de lånemöjligheter som kan förväntas stå det övriga jordbruket inom berörda områden till förfogande. Först då kan resultatet av åtgärderna avläsas och ge vägledning för den framtida produktionsplaneringen.

Innan några sådana resultat på de nu igångsatta rationaliseringsobjekten redovisats bör några nya rationaliseringsobjekt — förutom planerade åtgärder i Tornedalen — ej igångsättas.

Enligt vår mening bör bedömningen av verksamheten vid nu pågående rationaliseringsobjekt även göras i relation till vad man för motsvarande kostnader hade kunnat göra med mera generella åtgärder för hela det norrländska jordbruket och till vad en utbyggnad av pågående rationaliseringsobjekt kan komma att dra för kostnader och ha för långsiktiga verkningar för det norrländska jordbruket. En sådan bedömning bör kunna göras genom Kungl. Maj:ts försorg och föreläggas nästa års riksdag. I avvaktan härpå synes oss verksamheten böra fortgå endast vid redan igångsatta objekt. Anslaget bör därför kunna nedbringas med 1 milj. kr. till 2 825 000 kronor.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att under IX ht, punkten 19,
Bidrag till produktionsfrämjande åtgärder i Norrland m.m.
för budgetåret 1963/64 anvisa ett till 2 825 000 kronor
sänkt anslag.

Stockholm den 18 januari 1963

Birger Isacson

Ebbe Ohlsson

Per-Eric Ringaby
